

oszmántörök alak *dahi*. Mivel pedig eddig nem vonta még vissza azt a tanítását, hogy ez a szóalak a török *tak-* „összekötni“ ige névszói származéka, azt kénytelen feltenni, hogy a mai *dahi* korábbi **daxy* < **daky* < *taky* szóalakból származott és csak a véletlen csodálatos játéka következtében esett alakilag egybe a teljesen hasonló jelentésű mongol szóval, amely azonban más eredetű. Ez tényleg mind nagyon érdekes volna, ha Németh Gyula szerint a mélyhangrendű török szó nem vált volna valami csodálatos módon újabban vegyeshangrendűvé az oszmántörökben, ami olyan értelmű feltevés, mintha valaki lehetne mondana a magyarban (a török *taky* jelentésének megfelelően) *összekötve* > *összekötva* fejlődést. Ezt csak mesélje Németh Gyula másod-harmadéves egyetemi hallgatóinak, akik talán ezt a nyelvészeti tréfát is kiállják még nevetés nélkül.

6. Nem sikerült megcáfolnia Mészáros Gyula azon megállapítását, hogy a *dahi* és a *daha* szóalakok használatát összezavarta.

Ez a valóság!

Moór Elemér.

Nagykőrösi tájszótár

VII.

Hajbókol. — Túlságosan előzékenykedik valakinek, aláztoskodik, udvariaskodik valakinek.

Hajkurász. — Hajszol, dologra ösztökél.

Hamvas. — Kenderből szőtt fehérített abrosz, amit arra használtak régebben, hogy belekötve gyümölcsöskosarat hordtak haza a szőlőből hátan.

Hancurozik. — Hemperog, játszik, ugrándozik. „A gyerekekê sémmi bajom nincs, mer egész nap a kerbe *hancuroznak*.“

Hancsik. — A szántóföldön kapával összehányt földkupac, amely vagy arra szolgál, hogy pl. a felesek parcelláit kijelölje, vagy arra, hogy a városi lakos gazda, akinek földjén nincs tanya, ezzel a hancsikkal tiltja el a szomszédokat attól, hogy a körülhancsikolt tarlót legeltessék. Mert különben az itteni szokás szerint a hancsiknélküli tarlót a szomszéd járhatja.

Hangos. — 1. Rendes jelentését is ismerik. 2. Használják azonban az időjárás illetve hőmérséklet jelzésére is, akkor, ha nagyon hideg van. Abból a feltevésből eredhet, hogy a hideg időben a hang jobban hallik, mint a nyári poros levegőben.

Hanyakodik. — Hányja-veti magát, gögös, beképzelt, amikor valaki feltűnően mutatja, hogy meg van magával és sorával elégedve. „Miúta az örökség a kezire kerút, azúta *hanyakodik*.“

Hara. — Ritka szövésű, nem fehérített kenderanyagból készült kisebb ponyva. (Zsidózsák szövés.)

Hárit. — Söpör, könnyű szemétnek nagyjából való össze-

kostrása. Nem jelent rendes seprést vagy kitakarítást, csak nagyjából. Ha tollfcsztás van, a tollat *összeháritják*, ha padlásra szalmát raktak, az udvaron elhullott szalmát *háritják* össze. „*Háricsd* össze azt a számát, né csunyakoggyon az udvaron.“

Hederít. — Figyel, odahallgat. „Hiába beszéssz annak, oda sé *hederít.*“

Hékás. — Bizalmaskodó, tegeződő megszólítás.

Hepciáskodik. — Kötelkedik, incselkedik, egy kicsikét hengeg is, és úgy kötekedik.

Herce-hurca. — Sok baj, sok akadály, kellemetlenségek, amik egy cél elérésénél időközben felmerülnek. „Sok *herce-hurcán* möntem körösztü, amikorra a tehenem pakszussát rendbehoztam.“

Hérnya. — A penészgombának elnevezése. Akkor használják, amikor a penész kezd jelentkezni valahol, p. u. a befőttes üvegben megjelenik néhány penésztelep. Ugyancsak használják arra is, amidőn a borban fehér gombák mutatkoznak.

Hetye-petye. — Nyavalgás, aprólékoskodás, kínlódás.

Heves. — 1. „Né *hevesköggy.*“ Élénken mondva = „Ne siess“. 2. *Heves* az a föld, amelyik a meleget nem bírja, és benne melegeben a növényzet kiszárad.

Hibás. — Tökéletlen, hülye.

Himpli-hámpli. — Becsmérlő jelző, alacsony rendű, jelentéktelen, számot nem tevő emberre mondják.

Hódas. — Hóbortos, képzelődő, holdkóros. „Azt hiszi az a *hódas*, hogy mer éccő szépen níznek rá, mingyá bele is bolondúnak.“

Hókkat. — Sáppadt, színevesztett, beteges színű.

(Folytatjuk).

Kiss László.

S Z E M L E

Zsirai Miklós: Finnugor rokonságunk. Budapest, M. Tud. Akadémia, 1937. 587 l., két térképmelléklettel, 4°.

Zsirai könyve — úgy látszik — elsősorban is a nagyközönség tájékoztatására íródott, bár a közölt bibliográfia révén némileg kézikönyv jellege is van. Ilyen a nagyközönségnek szóló tájékoztató műre már tényleg szükség volt. És elismerhetjük, hogy Zsirai az egyes rokon népek jelenlegi állapotáról — műveltségi, gazdasági, politikai viszonyairól — forrásai alapján általában elég szemléletes képet ad. Különösen figyelemre méltó, hogy amíg a bolsevizmus a legműveltebb finnugor népeket — finneket, észteket, magyarokat — teljes romlással fenyegette, a kevésbé művelt, kis finnugor népek számára a felszabadulást jelentette, aminek a